

REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
(sediul Central)

REPUBLIC OF MOLDOVA
THE COURT OF CHISINAU
(office Central)

mun. Chișinău, str. Zelinski, 13 Republica Moldova
MD-2038, tel. (+373 22) 52 20 21,
tel./fax (+373 22) 52 20 21, e-mail: jchisinau@justice.md.

mun. Chisinau, Zelinski 13 street, Republic of Moldova
MD-2038, tel. (+373 22) 52 20 21,
tel./fax (+373 22) 52 20 21, e-mail: jchisinau@justice.md

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII JUDECĂTORIA CHIȘINĂU SEDIUL CENTRAL leșire Nr. <u>5-14-9047</u> " <u>09</u> " <u>10</u> 20 <u>19</u>
--

Curtea Constituțională a Republicii Moldova

mun. Chișinău str. A. Lapusneanu, 28, , MD-2004.

Vă remitem in adresa D-ră copia incheierii nr.2i-2046/19 din 02.10.2019, prin care s-a admis cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate pe dosarul nr.2i-2046/19 și sesizarea pentru examinare conform competenței.

Judecător

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA Intrare Nr. <u>1819</u> " <u>17</u> " <u>10</u> 20 <u>19</u>

Gheorghe Mîtu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE

**PRIVIND EXCEPȚIA DE
NECONSTITUȚIONALITATE**

**prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din
Constituție al Republicii Moldova**

Prezenta sesizare este un document juridic și poate afecta drepturile și obligațiile dumneavoastră.

I – AUTORUL SESIZĂRII

1. Nume/ **Gladun**

2. Prenume/ **Viorica**

3. Funcția **Avocat Cabinetul Avocatului „Gladun Viorica,,**

4. Adresa **Republica Moldova mun. Chișinău str. Arborilor 9/3**

5. Tel./fax **079032068** e-mail **viogl@mail.ru**

6. Numele și prenumele reprezentantului*

7. Ocupația reprezentantului

8. Adresa reprezentantului

9. Tel. 10. Fax

11.

* Dacă autorul sesizării este reprezentat/ă, a se anexa o procură semnată de autorul sesizării.

II – OBIECTUL SESIZĂRII

12.

Prezenta sesizare are drept obiectiv primordial, verificarea corespunderii constituționalității cuvântului „**pecuniar**„, care se conține în definiția noțiunii de „incapacitate de plată„, din art. 2 al Legii nr. 149 din 29.06.2012:

*«**Incapacitate de plată**- situație financiară a debitorului caracterizată prin incapacitatea lui de a-și executa obligațiile **pecuniare** scadente, inclusiv obligațiile fiscale. Incapacitate de plată este de regulă, prezumată în cazul în care debitorul a încetat să efectueze plăți».*

Cuvântul „**pecuniar**„, din norma indicată, care este supus controlului constituționalității contravine art. 1 al Acordului adițional al Convenției Europene a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, art. 6 CEDO, precum și art. 9, art. 46 și art. 127 al Constituției Republicii Moldova.

Art. 9 alin. 2) din Constituția Republicii Moldova care prevede că *proprietatea nu poate fi folosită în detrimentul drepturilor, libertăților și demnității omului.*

Art. 46 din Constituția Republicii Moldova, care prevede că *dreptul de proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sînt garantate.*

Art. 127 din Constituție, *stipulează că statul ocrotește proprietatea.*

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

13.

În fapt, la data de 03 decembrie 2018, SRL „Vedacon,, a depus cerere introductivă cu privire la intentarea procesului de insolabilitate față de Î.C.S. „DELTA M.C.M. 93,, SRL.

În cererea introductivă, creditorul indică la faptul că prin Hotărârea Judecătorei Chișinău sediul Buiucani din 10 mai 2018, s-a dispus încasarea din contul Î.C.S. „DELTA M.C.M. 93,, SRL în beneficiul SRL „Vedacon,, a datoriei în mărime de 855 475 lei, iar la data de 03.08.2018, creditorul a remis Titlul executoriu spre executare executorului Judecătoresc Gîlcă Iurie, **iar pînă în prezent datoria nu a fost achitată, fapt ce i-a dat temei de a considera lipsa capacității de plată** a datoriei scadente.

Invocă creditorul incapacitatea de plată a debitoarei, prin faptul că datoria nu i-a fost achitată, necăitînd la faptul că i s-a oferit suficient termen pentru executarea benevolă a întregii datorii certe, lichide și exigibile în mărime totală de 855 475 lei.

Procedura de executare nr. 087-252/2018, intentată de executorul judecătoresc Gîlcă Iurie la cererea creditorului SRL „Vedacon,, la data de 02.07.2018, evidențiază faptul că debitoarea Î.C.S. „DELTA M.C.M. 93,, are în patrimoniu un teren, o construcție și 4 unități de transport.

Prin Încheierea Judecătorei Chișinău sediul Central din 11 decembrie 2018, a fost admisă spre examinare cererea introductivă a SRL „Vedacon,, cu intentarea procesului de insolabilitate în privința debitorului Î.C.S. „DELTA M.C.M. 93,, SRL, iar în scopul prevenirii modificării stării bunurilor a fost dispusă aplicarea măsurilor de asigurare și numit în calitate de administrator provizoriu pe Tatiana Bostan.

În cadrul ședinței de judecată, debitoarea prin avocați reprezentanții debitorului, au considerat ca netemeinică cererea introductivă privind intentarea procesului de insolabilitate față de Î.C.S. „DELTA M.C.M. 93,, SRL.

Și au motivat faptul că în opinia acestora, lipsa fondurilor bănești din conturile bancare, nu poate fi interpretată o lipsă a capacității de plată a datoriilor scadente, așa cum este definită de art. 2 din Legea insolabilității nr. 149 din 29.06.2012, atîta vreme cît în patrimoniul debitoarei existau bunuri imobile, dar și mobile consistente ca valoare, iar prin valorificarea acestora s-ar fi acoperit cu siguranță toate datoriile scadente.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

14.

Prevederile art. 2 din Legea Insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, reglementează sintagma **„incapacitate de plată,”** care este descrisă ca o situație financiară a debitorului caracterizată prin incapacitatea lui de a-și executa obligațiile **pecuniare scadente, inclusiv obligațiile fiscale.** Incapacitatea de plată este de regulă, prezumată în cazul în care debitorul a încetat să efectueze plăți.

Potrivit cererii introductive înaintată de SRL „Vedacon,, debitorul Î.C.S. „DELTA M.C.M. 93,, SRL urmează a fi declarată insolvabilă din cauza incapacității de plată, creditorul explicând incapacitatea de plată prin faptul nerestituirii datoriei, dar și prezența unei restanțe a debitoarei față de bugetul public național în mărime de 3285, 74 lei.

În acest context, este de remarcat faptul că dispunerea insolvabilității Î.C.S. „DELTA M.C.M. 93,, SRL doar pe criteriile indicate supra și caracterizată prin **incapacitatea de a-și executa obligațiile pecuniare,** ingorându-se în același timp faptul că debitorul are în patrimoniu bunuri mobile și imobile, și **care odată valorificate se transformă în bani,** cu o valoare suficientă cât să acopere creanța, **reprezintă o încălcare al dreptului de proprietate al debitorului care este garantat de normele constituționale.**

Cuvîntul „pecuniar,, din norma contestată în prezenta sesizare încalcă art. 9 din Constituția Republicii Moldova, care prevede (1) *Proprietatea este publică și privată. Ea se constituie din bunuri materiale și intelectuale* (2) *Proprietatea nu poate fi folosită în detrimentul drepturilor, libertăților și demnității omului.* (3) *Piața, libera inițiativă economică, concurența loială sînt factorii de bază ai economiei.*

După cum specifică textul constituțional, bunurile pot fi materiale și intelectuale. Sînt materiale bunurile posibile de apropiere, care pot fi evaluate în bani, al căror conținut, valoare și caracteristici sînt ușor sesizabile.

Posibilitățile de plată se determină prin prezența atît a banilor cît și a altor bunuri care pot fi evaluate în bani, **pe cînd în Legea insolvabilității în definiția incapacitate de plată nu se face referire la bunuri, ci doar la bani, ca element pentru determinarea capacității sau incapacității de plată al debitorului.**

Capacitatea de plată a unei întreprinderi constituie capacitatea acesteia de a acoperi obligațiile sale **cu toate bunurile din patrimoniul său.**

În conformitate cu art. 453 Cod Civil 1) *Patrimoniul reprezintă totalitatea drepturilor și obligațiilor patrimoniale (care pot fi evaluate în bani), privite ca o sumă de valori active și pasive legate de ele, aparținînd unor persoane fizice și juridice determinate* 2) *Toate bunurile persoanei fizice sau juridice fac parte componentă a patrimoniului ei.*

Pe cînd în speță, incapacitatea de plată a debitorului Î.C.S. „DELTA M.C.M. 93,, SRL, se reduce doar la absența mijloacelor financiare de pe conturile bancare ale firmei debitoare, fără a se lua în calcul activele sub formă de bunuri mobile și imobile, care indică evident la neconstituționalitate, și care încalcă flagrant prevederile art. 9 din Constituția Republicii Moldova, unde se indică că proprietatea constituită din bunuri materiale, nu constă doar din bani, ci și din bunuri care pot fi evaluate în bani.

Totodată, este notorie esența **obligației „pecuniare„**, ce constă în îndatorirea debitorului **de a da, care este de natură patrimonială**, astfel obligația de a da, reprezintă îndatorirea debitorului de a constitui sau transmite un drept real. De cealaltă parte, este sancțiunea obligației civile (sanctio procepti juris), care este posibilitatea creditorului de a recurge la forța de constrângere a statului pentru realizarea dreptului său, în exercitarea căruia poate formula acțiune în justiție, cerînd pronunțarea unei hotărîri, care să fie pusă în executare silită în ce-l privește pe debitor.

Din raționamentul expus, esența normei contestate, pe lângă faptul că crează incertitudine și aduce atingere nu doar garanțiilor constituționale care se conțin în art. 9 din Constituția Republicii Moldova, dar și garanțiilor oferite de tratatele internaționale. Conform art. 4 alin.2) din Constituție *dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.*

În speță, este aplicabilă jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, iar în această parte subliniem următoarele:

Dreptul la un proces echitabil garantat de art. 6 CEDO, se aplică la „determinarea drepturilor și obligațiilor civile„. Pentru Convenție, acesta este un termen cu un sens autonom, care a fost interpretat **incluzînd și drepturile pecuniare** (Beaumartin c. Franței, paragraf 28, 1994).

Caracteristic pentru CEDO este că aceasta nu oferă o definiție de „bun„, din care considerente elementele/definiția acestei noțiuni urmează a fi identificată în jurisprudența Curții, astfel art.1 Protocolul 1 interpretează extrem de vast conceptul de „bunuri„, care cuprinde o serie de bunuri economice.

Convenția cere ca noțiunea autonomă de „bunuri„, din art. 1 Protocolul 1, să fie nu mai puțin o categorie decît însăși conceptul de drepturi pecuniare în sensul art. 6: raționamentul despre esența interesului măsurat prin natura și importanța sa pentru o persoană ar trebui să se aplice atît protecției sale formale (articolul 6, aliniatul 1) cît și substanței sale (articolul 1, Protocolul 1).

În continuarea ideii prefigurată, jurisprudența Curții de Justiție a Comunităților Europene, Curtea a punctat principiul încrederii legitime, care imperativ impune ca legislația să fie clară și predictibilă, unitară și coerentă (cauza Facini Dori vs. Recre 1994), pe cînd noțiunea „**pecuniar„**, inserată în textul art. 2 al Legii insolvențității nr. 149 din 29.06.2012, care reglementează incapacitatea de plată, nu este una proporțională, deoarece este evidentă situația cînd **bunurile** debitoarei, odată valorificate, ar asigura stingerea integrală a obligației față de creditor, pe cînd din textul de lege, incapacitatea de plată se prezumă prin incapacitatea lui de a-și executa anume obligațiile pecuniare scadente, în sensul încetării efectuării de plăți.

Neclaritatea dispoziției art. 2 din Legea Insolvențității, prin includerea în text a noțiunii de „pecuniar„, permite unui creditor să pornească insolvențitatea în privința debitorului, dar nepermițîndu-i să vîndă bunurile din patrimoniul său în scopul stingerii datoriei sale, sau transmiterii silite a acestora în scopul vînzării, încalcînd astfel dreptul de proprietate al debitorului, preluînd pe deplin controlul asupra debitorului și bunurilor acestuia.

În virtutea celor relatate, considerăm că „pecuniar„ este cuvîntul din textul de lege, supus controlului constituționalității, care generează o situație incertă și confuză în raportul juridic pe care îl reglementează.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

15.

Potrivit argumentelor relatate supra, în temeiul art. 135 alin. 1 lit. a) al Constituției Republicii Moldova, avocaul Î.C.S. „DELTA M.C.M. 93,, SRL, avocatul Viorica Gladun,

Solicită:

1. Admiterea prezentei sesizări;
2. A recunoaște neconstituțional cuvântul **„pecuniar,,** din definiția noțiunii de „incapacitate de plată,, care se conține în art. 2 al Legii Insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, deoarece contravine art. 1 al Acordului adițional al Convenției Europene a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, art. 6 CEDO, precum și art. 9, art. 46 și art. 127 al Constituției Republicii Moldova.

VI – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

(A se vedea capitolul VI din Notița Explicativă)

16.

VII - LISTA DOCUMENTELOR

17.

La prezenta sesizare, urmează să fie anexate de către instanța de judecată copiile de pe materialele cauz respective.

VIII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

18.

Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul: Judecătoria Chișinău sediul Central, Judecător Gheorghe Mîțu

Data .27.09.2019

Avocat Gladun Viorica

Dosarul nr. 2i-2046/18

ÎN CHEIERE
În numele legii

02 octombrie 2019

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Central)

Instanța compusă din:

Președintele ședinței:

Judecător

Gheorghe MÎȚU

Grefier

Tudor ANDRIUȚĂ

Cu participarea:

Reprezentantului creditorului SRL "Vedacon" – Clapaniuc Andrei

Reprezentantului creditorului SRL "Medalmir" – Tabora Ion

Reprezentantului debitorului SC "Delta MCM 93" SRL – avocatul Gladun Viorica

Administratorului provizoriu al SC "Delta MCM 93" SRL – Bostan Tatiana

Examinînd în ședința de judecată publică cererea introductivă depusă de creditorul SRL "Vedacon" cu privire la intentarea procesului de insolabilitate în privința debitorului SC "Delta MCM 93" SRL,

A C O N S T A T A T :

Creditorul SRL "Vedacon" a depus cerere introductivă prin care a solicitat intentarea procesului de insolabilitate față de debitorul SC "Delta MCM 93" SRL.

Prin Încheierea Judecătoriai Chișinău din 11 decembrie 2018 cererea introductivă a fost admisă spre examinare, aplicîndu-se măsurile de asigurare prevăzute de Legea insolabilității, în calitate de administrator provizoriu fiind numit administratorul autorizat Bostan Tatiana.

În ședința de judecată reprezentantul debitorului SC "Delta MCM 93" SRL – avocatul Gladun Viorica a înaintat o cerere prin care a solicitat instanței de judecată ridicarea excepției de neconstituționalitate a cuvîntului "pecuniare" din noțiunea de "incapacitate de plată" reglementată de art. 2 din Legea insolabilității nr. 149 din 29.06.2012.

În ședința de judecată reprezentantul SRL "Vedacon" – Clapaniuc Andrei a solicitat respingerea cererii înaintate de reprezentantul debitorului.

În ședința de judecată reprezentantul SRL "Medalmir" – Tabora Ion a solicitat respingerea cererii înaintate de reprezentantul debitorului.

În ședința de judecată administratorul provizoriu al SC "Delta MCM 93" SRL – Bostan Tatiana a solicitat respingerea cererii înaintate de reprezentantul debitorului.

Audiind participanții la proces, studiind cererea depusă de către reprezentantul debitorului SC "Delta MCM 93" SRL, instanța de judecată ajunge la concluzia că aceasta urmează să fie admisă, din următoarele considerente.

Din prevederile art. 12¹, alin. (1)-(3) CPC rezultă că: în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța

nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîna pledoariile.

Din prevederile art. 135, alin. (1), lit. g) din Constituție rezultă: Curtea Constituțională rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție.

Potrivit pct. 79-80 din Hotărîrea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate): "[...] controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate. [...] dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil. Această cale indirectă, care permite cetățenilor accesul la justiția constituțională, oferă de asemenea, posibilitate Curții Constituționale, în calitate sa de garant al supremației Constituției, să-și exercite controlul asupra puterii legiuitoare cu privire la respectarea catalogului drepturilor și libertăților fundamentale".

Potrivit pct. 82-83 din aceeași hotărîre, Curtea a statuat că: "[...] judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții avînd ca obiect prevederile contestate.

[...] verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82".

Din conținutul cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate rezultă că se solicită verificarea constituționalității cuvîntului "pecuniare" din noțiunea de "incapacitate de

plată” reglementată de art. 2 din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012 prin prisma art. 9, alin. (2), 46, 127 din Constituție.

Ținând cont de faptul că au fost întrunite toate condițiile citate mai sus, instanța de judecată ajunge la concluzia că cererea înaintată urmează să fie admisă.

Reieșind din cele expuse mai sus, în temeiul art. 135, alin. (1), lit. a) și g) Constituție, art. 12, alin. (1) și (3) CPC, instanța de judecată,

DISPUNE:

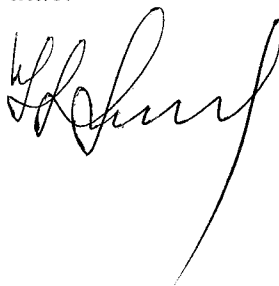
Se admite cererea reprezentantului debitorului SC ”Delta MCM 93” SRL – avocatul Gladun Viorica privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a cuvântului ”pecuniare” din noțiunea de ”incapacitate de plată” reglementată de art. 2 din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012.

Se ridică excepția de neconstituționalitate a cuvântului ”pecuniare” din noțiunea de ”incapacitate de plată” reglementată de art. 2 din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012.

Se remite Curții Constituționale a Republicii Moldova prezenta încheiere și sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate cu anexe.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul
Copia corespunde originalului

Gheorghe MÎȚU